

Η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 ως μοχλός Περιφερειακής Ανάπτυξης: Η περίπτωση του Προγράμματος «Ελλάδα 2004»

Του Δρος Ιω. ΚΡΙΚΟΥ

Η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων από μια πόλη συνεπάγεται αυτόματα σημαντικές παρεμβάσεις σε πολλούς τομείς. Η εμπειρία πόλεων που διοργάνωσαν κατά το παρελθόν Ολυμπιακούς Αγώνες, δείχνει ότι οι Αγώνες αυτοί επέδρασαν θετικά στην οικονομική, κοινωνική και χωρική εξέλιξη της περιοχής αναφοράς. Οι επιδράσεις αυτές μάλιστα στις οικονομίες και κοινωνίες των χώρων που τους φιλοξένησαν, ήταν τόσο μεγάλες ώστε δικαιολογείται το διεθνές ενδιαφέρον για τη διεκδίκηση των Αγώνων από πόλεις πολλών άλλων χωρών.

Πολλές από τις διοργανώσεις απέφεραν έσοδα και άλλες κρίθηκαν ζημιογόνες για τα Κράτη που τις διοργάνωσαν.

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ), η αναθέτουσα αρχή των Ολυμπιακών Αγώνων, κρατάει ένα «πέπλο μυστηρίου» γύρω από το κόστος της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων και πιο συγκεκριμένα για τα οικονομικά στοιχεία των Οργανωτικών Επιτροπών Ολυμπιακών Αγώνων (ΟΕΟΑ) των χωρών που αναλαμβάνουν να οργανώσουν Ολυμπιακούς Αγώνες.

Η πολυπλοκότητα του εγχειρήματος αυτού έχει να κάνει με τις υποδομές (αθλητικές, μεταφορών, διαμονής, ασφαλείας, κ.α.) που πρέπει να υπάρχουν, αν όχι να ανακατασκευασθούν ή να δημιουργηθούν από την αρχή, με τον τρόπο κατασκευής τους (μόνιμος ή προσωρινός), με το προσωπικό που πρέπει να απασχοληθεί για να διεκπεραιωθεί ένα τέτοιο κολοσσιαίο εγχείρημα, με τους φορείς υλοποίησης (Κυβέρνηση, Οργανωτική Επιτροπή Ο.Α., Ιδιωτικοί Φορείς), επίσης με το καθεαυτό πρόγραμμα των Αγώνων που μέχρι τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας συνεχώς αυξάνονταν, καθώς και με τον αριθμό των αθλητών, συνοδών, δημοσιογράφων που συμμετέχουν, είναι ένα δείγμα της τάξης δυσκολίας και πολυπλοκότητας που πρέπει να αντιμετωπισθεί. Η δυσκολία αυτή τεκμαίρεται από την πληθώρα των στοιχείων προηγούμενων διοργανώσεων Ολυμπιακών Αγώνων που πρέπει να συλλεχθούν, να αξιολογηθούν και να συγκριθούν.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ανατίθενται όχι στις χώρες αλλά στις πόλεις όπου αναλαμβάνουν, ανάλογα με το μοντέλο διακυβέρνησης της κάθε χώρας και των αρμοδιοτήτων των τοπικών αρχών (Δήμων / Τοπικών Κυβερνήσεων), να υιοθετήσουν συγκεκριμένη στρα-

τηγική οργάνωσης των Αγώνων. Καλούνται να δημιουργήσουν ένα μοντέλο διοργάνωσης και στελέχωσης των αντίστοιχων Οργανωτικών Επιτροπών, καθώς και να αντλήσουν πόρους (ιδιωτικούς ή δημόσιους) για την υλοποίηση όλων των απαραίτητων παρεμβάσεων.

Έρευνες που έχουν γίνει¹ δείχνουν ότι υπάρχουν οφέλη (μακροπρόθεσμα) από την διοργάνωση Ολυμπιακών Αγώνων ακόμα και στην περίπτωση που η διοργάνωση θεωρηθεί ζημιογόνα. Τα οφέλη αφορούν τον τουρισμό, την αύξηση της απασχόλησης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την βελτίωση της ποιότητας ζωής, την προβολή της χώρας στο εξωτερικό, την μεταφορά τεχνογνωσίας, την αναβάθμιση του περιβάλλοντος κ.α.

Στη χώρα μας τα παραπάνω οφέλη θα αποτελέσουν, όπως αρχίζει να φαίνεται μετά από μια εξαετία συνεχούς δουλειάς, μοχλό ανάπτυξης και εξέλιξης, αναλογιζόμενος κανείς την μονοσήμαντη και όχι ταυτόχρονη εξέλιξη της χώρας μας με τις δυτικές οικονομίες.

Η Ελλάδα αναλαμβάνοντας την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και βάσει του φακέλου διεκδίκησης ανάλαβε² την υποχρέωση της κατασκευής έργων υποδομής, αθλητικών έργων τόσο στην Αθήνα όσο και στις Ολυμπιακές πόλεις (Θεσσαλονίκη, Βόλο, Πάτρα, Ηράκλειο).

Οι παρεμβάσεις σε αυτές τις πόλεις στάθηκαν αφορμή μιας γενικότερης ανάπτυξης σε όλη την Επικράτεια με έργα υποδομής και ανάπλασης, σε πολλούς περιφερειακούς Δήμους με το Πρόγραμμα «Ελλάδα 2004», για το οποίο θα γίνει εκτενής αναφορά στη συνέχεια αυτής της ανάλυσης.

Η κατασκευή τόσων έργων στην Αθήνα ως διοργανώτριας πόλης και στις υπόλοιπες ως Ολυμπιακές πόλεις - που τυγχάνουν να είναι και από τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα στην χώρα- θα άμβλυνε τις ανισότητες με την υπόλοιπη Ελλάδα, τουλάχιστον σε επίπεδο αθλητικών υποδομών. Για το λόγο αυτό η Πολιτεία με το Πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» έδωσε την ευκαιρία συμμετοχής όλης της χώρας στην Ολυμπιακή Προετοιμασία με τρόπο ισόρροπο που να μην ενισχύει τις ανισότητες μεταξύ Αθήνας και Περιφέρειας, αλλά να τονίζει την εθνική διάσταση των Αγώνων και την ένταξη όλης της Περιφέρειας στο Ολυμπιακό γίγνεσθαι, λαμβάνοντας αντισταθμιστικά μέτρα που να ενισχύουν και να ευνοούν άμεσα την υπόλοιπη χώρα.

Το Πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» δεν αποτελεί υποχρέωση απέναντι στην Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή αλλά μια πρωτοβουλία της Ελληνικής Πολιτείας που για πρώτη φορά³ αναπτύσσεται, εκτός της διοργανώτριας πόλης, σε Ολυμπιακή διοργάνωση Πρόγραμμα με τα χαρακτηριστικά του «Ελλάδα 2004».

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται στο ποσό των 1.26 δισεκ. ευρώ⁴ μέγεθος που υπερβαίνει πολλά επιχειρησιακά, περιφερειακά προγράμματα του Β' και του

1. Heinemann Klaus: «Οι Οικονομικές Επιπτώσεις των Ολυμπιακών Αγώνων», Λεύκωμα Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας 1992.

2. Athens 2004 Candidate City. Vol. I, II, III. Athens: the Athens 2004 Olympic Bid Committee.

3. Ευάγγελος Βενιζέλος: Συνέντευξη Τύπου, Ιανουάριος 2003.

4. Υπουργείο Πολιτισμού, Γενική Γραμματεία Ολυμπιακών Αγώνων, Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, 43η Συνεδρίαση ΔΕΣΟΠ.

Γ' ΚΠΣ και αντιστοιχεί στο 30% του συνολικού προϋπολογισμού της Ολυμπιακής προετοιμασίας⁵. Πρόκειται για εθνικούς πόρους που θα διατεθούν στους εμπλεκόμενους φορείς υλοποίησης μέσω του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων.

Το Πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» εξειδικεύεται μέσω 12 διακριτών Υποπρογραμμάτων⁶ που αναφέρονται στους τομείς των έργων υποδομής, του πολιτισμού, της προβολής και ευαισθητοποίησης, της εκπαίδευσης, της τουριστικής προβολής, κ.α..

Τα Υποπρογράμματα υλοποιούνται σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, τις Γενικές Γραμματείες των Περιφερειών και τις Νομαρχιακές και Τοπικές Αυτοδιοικήσεις.

1. Έργα υποδομής στις Ολυμπιακές πόλεις που θα φιλοξενηθούν οι προκριματικοί Αγώνες ποδοσφαίρου
2. Έργα υποδομής και ανάπλασης των πυλών εισόδου της χώρας
3. Δίκτυο Προ-ολυμπιακών προπονητηρίων
4. Δίκτυο προπονητηρίων σε ολόκληρη τη χώρα
5. Υποδομές Ασφάλειας
6. Πρόγραμμα αναβάθμισης και ανάδειξης τουριστικών περιοχών
7. Ολυμπιακή προβολή και ευαισθητοποίηση
8. Ολυμπιακή Παιδεία
9. Πολιτιστική Ολυμπιάδα και «Ελλάδα 2004»
10. Πρόγραμμα δράσης για την Αρχαία Ολυμπία και την Αρχαία Ήλιδα
11. Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων
12. Γιορτή του Ολυμπισμού.

Τα Έργα υποδομής στις Ολυμπιακές πόλεις που θα φιλοξενηθούν οι προκριματικοί Αγώνες ποδοσφαίρου, περιλαμβάνουν υποδομές μεταφορών και οδικά έργα, παρεμβάσεις ανάπλασης που συντελούν στη βελτίωση του οδικού δικτύου, στην επίλυση των κυκλοφοριακών προβλημάτων, στη δημιουργία ζωνών αναψυχής. Τα έργα εκτός από την λειτουργία της πόλης υποστηρίζουν και τη λειτουργία των σταδίων που ανασκευάζονται ή κατασκευάζονται ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων.

Συγκεκριμένα:

Στο πλαίσιο του Υποπρογράμματος «Έργα υποδομής και ανάπλασης των πυλών εισόδου της χώρας», προβλέπεται η ανάπλαση των κυριότερων πυλών εισόδου της χώρας λόγω της αυξημένης προσέλευσης επισκεπτών που αναμένεται ενόψει των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων. Ειδικότερα προβλέπονται παρεμβάσεις στις 4 Ολυμπιακές πόλεις και στις κυριότερες οδικές σιδηροδρομικές και ακτοπλοϊκές πύλες της χώρας (Μεθοριακοί σταθμοί, Κέρκυρα, Ηγουμενίτσα, Λαύριο).

Το «Δίκτυο Προολυμπιακών Προπονητηρίων» αφορά υφιστάμενες αθλητικές εγκαταστάσεις που περιέχονται στο Προπονητικό Οδηγό 2001-2004 και πρόκειται να χρησι-

5. Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

6. <http://www.ggoa.gr>

μοποιηθούν για να φιλοξενήσουν τις ξένες αποστολές για εγκλιματισμό και προετοιμασία πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Οι παρεμβάσεις αφορούν έργα αναβάθμισης και προμήθεια εξοπλισμού σε 240 αθλητικές εγκαταστάσεις σε όλη τη χώρα με προϋπολογισμό 58 εκ. € έτσι ώστε να καλύπτουν τις Ολυμπιακές προδιαγραφές.

Το υποπρόγραμμα «Δίκτυο Προπονητηρίων σε ολόκληρη τη χώρα» στοχεύει στη δημιουργία ενός δικτύου νέων αθλητικών υποδομών σε όλους τους Δήμους και Κοινότητες της χώρας. Το μέγεθος και το είδος των εγκαταστάσεων εξαρτάται μεταξύ άλλων από το πληθυσμό, την υπάρχουσα αθλητική υποδομή, την αθλητική ανάπτυξη, τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής. Ειδικός σχεδιασμός πραγματοποιήθηκε για τις νησιωτικές περιοχές. Αφορά πάνω από 2400 παρεμβάσεις προϋπολογισμού 586 εκ. €.

Για τη υλοποίηση του Υποπρογράμματος «υποδομές ασφαλείας» προβλέπονται προμήθειες που αφορούν στην αγορά οχημάτων μεταφοράς προσωπικού, ειδικών επιχειρησιακών οχημάτων, προμήθειες για το Λιμενικό και Πυροσβεστικό Σώμα με στόχο την ασφάλεια του Θαλασσίου Μετώπου των 4 Ολυμπιακών πόλεων και τέλος προμήθεια σύγχρονων τεχνολογικά συσκευών με στόχο την άρτια φρούρηση των Ολυμπιακών πόλεων. Όλος ο εξοπλισμός θα παραμείνει μετά το πέρας των Ολυμπιακών Αγώνων στις Περιφερειακές Υπηρεσίες των Σωμάτων Ασφαλείας.

Το Υποπρόγραμμα «αναβάθμισης και ανάδειξης τουριστικών περιοχών» αφορά περισσότερες από 17 παρεμβάσεις στις Ολυμπιακές πόλεις (αναπλάσεις χώρων τουριστικού ενδιαφέροντος), καθώς και δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης του κοινού για τα οικοτουριστικά προγράμματα σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Η «Ολυμπιακή προβολή και ευαισθητοποίηση», είναι ένα υποπρόγραμμα που περιλαμβάνει την εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδίου με την καταγραφή των πολιτιστικών, αθλητικών και τουριστικών υποδομών, καθώς και των αντιστοίχων δράσεων που διαθέτουν οι 100 μεγαλύτεροι Δήμοι της χώρας. Η καταγραφή των δεδομένων αυτών θα είναι διαθέσιμη στο διαδίκτυο. Προβλέπεται επίσης η λειτουργία πρότυπων κέντρων προβολής και ευαισθητοποίησης σε συγκεκριμένους Δήμους της χώρας.

Η «Ολυμπιακή Παιδεία» αφορά στην εκπαίδευση των μαθητών στο Ολυμπιακό γίγνεσθαι. Το Υποπρόγραμμα αυτό υλοποιείται με την ευθύνη του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και εφαρμόζεται από τον Ιανουάριο του 2001 σε όλα τα σχολεία της χώρας.

Το Υποπρόγραμμα «Πολιτιστική Ολυμπιάδα» και «Ελλάδα 2004», υλοποιείται από τον Οργανισμό Προώθησης Ελληνικού Πολιτισμού που συστήθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού. Από το 2001 έχουν πραγματοποιηθεί περισσότερες από 30 εκδηλώσεις σε όλους τους τομείς του πολιτισμού (θέατρο, χορό, κινηματογράφο, μουσική, λογοτεχνία κ.α.).

Το «Πρόγραμμα δράσης για την Αρχαία Ολυμπία και την Αρχαία Ήλιδα» επικεντρώνεται στην αναβάθμιση του αρχαιολογικού χώρου της Ολυμπίας, στην ανακαίνιση του Νέου και του παλιού Μουσείου και στη μετατροπή του σε Μουσείου για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, στην αποκατάσταση κτιρίων στη πόλη που θα χρησιμοποιηθούν ως πολιτιστικά κέντρα, σε παρεμβάσεις ανάπλασης του οικισμού της Αρχαίας Ολυμπίας και στη κατασκευή ενός σύγχρονου αθλητικού κέντρου.

Το Υποπρόγραμμα «Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων» τελεί υπό έγκριση από τη Δ.Ο.Ε (Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή) και ευρίσκεται στο στάδιο της κατάθεσης αναθεωρημένης πρότασης.

Τέλος το Υποπρόγραμμα η «Γιορτή του Ολυμπισμού», περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα πολιτιστικών εκδηλώσεων στις πόλεις από όπου θα περάσει η Ολυμπιακή Φλόγα.

Το Πρόγραμμα ευρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Εκτελούνται περισσότερα από 70 έργα στις Ολυμπιακές πόλεις στα Υποπρογράμματα 1, 2.

Στο Υποπρόγραμμα Δίκτυο προολυμπιακών προπονητηρίων στη παρούσα φάση το 54,5% των έργων έχει ολοκληρωθεί, κατασκευάζεται το 37,5 % ενώ σε διαδικασία δημοπράτησης ευρίσκεται το 7,3% των έργων⁷.

Το Υποπρόγραμμα «Δίκτυο προπονητηρίων σε ολόκληρη τη χώρα», ευρίσκεται τη παρούσα περίοδο σε εξέλιξη. Στο πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η μέχρι τώρα πορεία εξέλιξής του.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΦΑΣΗ ΕΡΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ
ΜΗ ΩΡΙΜΟ	78
ΜΕΛΕΤΗ	565
ΕΝΤΑΞΗ	305
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ	247
ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ	233
ΣΥΜΒΑΣΗ	42
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	421
ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ	105
ΑΠΕΝΤΑΞΗ	14
ΧΩΡΙΣ ΕΝΔΕΙΞΗ ΦΑΣΗΣ	353

Πηγή: Γενική Γραμματεία Ολυμπιακών Αγώνων, Υπουργείο Πολιτισμού

Τα Υποπρογράμματα που υπολείπονται ευρίσκονται σε διαδικασία υλοποίησης, εκτός του Υποπρογράμματος «Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων», ενώ το Υποπρόγραμμα «Γιορτή του Ολυμπισμού» εξειδικεύεται.

Επιπτώσεις του «ΕΛΛΑΔΑ 2004»

• **Σημαντικοί πόροι για την Ελληνική Περιφέρεια.** Τα 1.26 δισεκ. € συμβάλλουν στην αύξηση της Δημόσιας Δαπάνης, στο Περιφερειακό ΑΕΠ και την Απασχόληση και υπερβαίνουν κατά πολύ το ύψος των περισσότερων από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) και αρκετών από τα Τομεακά, ενώ αποτελεί το 16% περίπου της συνολικής δαπάνης των ΠΕΠ πλην Αττικής⁸. Με δεδομένο ότι οι δαπάνες του «ΕΛΛΑΔΑ 2004» αφορούν τη περίοδο 2001-2004, ενώ αυτές των ΠΕΠ την περίοδο 2000-2006, η σύγκλιση σε ετήσια βάση αυξάνει τη σημασία του Προγράμματος για τη Περιφέρεια.

⁷ Υπουργείο Πολιτισμού, Γενική Γραμματεία Ολυμπιακών Αγώνων.

⁸ Υπουργείο Πολιτισμού, Γενική Γραμματεία Ολυμπιακών Αγώνων: Πρόγραμμα «Ελλάδα 2004», Περιγραφή και πορεία υλοποίησης, Ιούνιος 2002.

- Για πρώτη φορά στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων λαμβάνονται αντισταθμιστικά μέτρα για την Περιφέρεια.

- Συνδυασμός μέσων περιφερειακής πολιτικής⁹: Επικεντρωμένη παρέμβαση σε κεντρικούς πόλους ανάπτυξης της Περιφέρειας (Θεσσαλονίκη, Βόλος, Πάτρα, Ηράκλειο), διασπορά των παρεμβάσεων στο σύνολο της Επικράτειας. Αποτέλεσμα είναι η άμβλυνση των ενδονομαρχιακών ανισοτήτων και η συγκράτηση πληθυσμού σε μικρές πόλεις και Δήμους.

- Πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις στη τοπική κλίμακα: Μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης των υποδομών προκύπτουν μακροχρόνια πολλαπλασιαστικά οφέλη. Τα τοπικής σημασίας έργα έχουν μεγαλύτερο πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα σε τοπικό επίπεδο, λόγω της χρήσης τοπικών πόρων και υπηρεσιών, τεχνογνωσία, εξοπλισμό και μέσω της κατασκευής μικρών έργων. Στα μεγαλύτερα έργα η τοπική προστιθέμενη αξία είναι περιορισμένη, και περιορισμένο ποσοστό της δαπάνης που συγκρατείται σε τοπικό επίπεδο. Ως εκ τούτου οι δαπάνες π.χ. για τα προπονητήρια έχουν μεγαλύτερο πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, γεγονός που αντισταθμίζει το μειονέκτημα του σχετικά μικρού προϋπολογισμού τους¹⁰.

- Συγκράτηση πληθυσμού στην ύπαιθρο μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας ζωής και της διεύρυνσης των επιλογών ελεύθερου χρόνου

- Βελτίωση και αναβάθμιση τουριστικής υποδομής και ανάδειξη του περιφερειακού τουριστικού προϊόντος¹¹.

- Άμεση και σημαντική ενίσχυση του κλάδου των κατασκευών και ενίσχυση υποστηρικτικών υπηρεσιών στην Ελληνική Περιφέρεια.

- Περιφερειακή στρατηγική αξιοποίησης των ευκαιριών και αποτελεσματικής αξιοποίησης των υποδομών μετά τους Αγώνες.

Ώθηση στην Απασχόληση

Συγκεκριμένα και όσον αφορά την απασχόληση οι επιπτώσεις του Προγράμματος είναι ιδιαίτερα θετικές. Δημιουργούνται περίπου 70.400 θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης ετησίως στη περίοδο 2002-2007. Από το σύνολο αυτών των θέσεων το 75% περίπου θα έχει δημιουργηθεί έως το 2003 και το 95% έως το 2004.¹¹

Από έρευνα που έχει γίνει¹² αποδεικνύεται με σαφή τρόπο ότι από την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα δημιουργείται ένα μόνιμο όφελος περίπου της τάξης 20.000 θέσεων εργασίας ετησίως. Η σύγκριση των δύο αυτών μεγεθών δείχνει την σημαντική επίδραση του Προγράμματος «ΕΛΛΑΔΑ 2004» στην απασχόληση.

9. Κωνστ. ΓΕ. Αθανασόπουλος: «Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης». Τόμ. Α', Β', Γ'. Δ' έκδ. Αθήναι, 2001. Γ. Αυθίνος, Δ. Γαργαλιάνος: «Οργάνωση Ολυμπιακών Αγώνων», Πανεπιστημιακές Παραδόσεις 2003.

10. Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ): Γ. Παπανίκος «Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 και οι Επιπτώσεις του στο Τουρισμό», 1999. Ομιλία Υπουργού Ανάπτυξης 7-3-2002, Πρακτικά Συνεδρίου Economist.

11. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας: Μελέτη «Οι χωρικές και Αναπτυξιακές Επιπτώσεις του Προγράμματος «Ελλάδα 2004».

12. Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ): «Οι Οικονομικές Επιδράσεις των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας», 2001.

Σε αντίστοιχη περίπτωση Ολυμπιάδας στη Βαρκελώνη το 1992 οι νέες θέσεις εργασίας που προβλέπονταν ήταν 32.000¹³.

ΑΕΠ.

Μια από τις ειδικές επιπτώσεις του «ΕΛΛΑΔΑ 2004» είναι η αύξηση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΠΙΝΑΚΑΣ 2 παρουσιάζεται η αύξηση του ΑΕΠ ανά Περιφέρεια σε σχετικά μεγέθη). Για τον υπολογισμό του Περιφερειακού προϊόντος λαμβάνονται υπόψη τόσο τα έργα του Προγράμματος «ΕΛΛΑΔΑ 2004», όσο και τα έργα των Ολυμπιακών Σταδίων που κατασκευάζονται στις τέσσερις Ολυμπιακές πόλεις.

Η αύξηση του Περιφερειακού ΑΕΠ λόγω της υλοποίησης του «ΕΛΛΑΔΑ 2004» εκτιμάται να κυμανθεί από 0,3 % έως και 0,9% (για τις Περιφέρειες που φιλοξενούν Ολυμπιακές πόλεις) το έτος 2004. Ήδη από το 2002 διαπιστώνεται αύξηση του Περιφερειακού ΑΕΠ έως και 0,4% σε ορισμένες Περιφέρειες¹⁴.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
Επιπτώσεις στο ΑΕΠ κατά Περιφέρεια και έτος

Περιφέρεια	2001	2002	2003	2004	2005
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	0,324	0,486	0,452	0,292	0,051
Κεντρική Μακεδονία	0,209	0,370	0,386	0,238	0,045
Δυτική Μακεδονία	0,225	0,360	0,357	0,234	0,047
Ηπείρου	0,290	0,429	0,396	0,250	0,037
Θεσσαλίας	0,293	0,612	0,688	0,372	0,043
Ιόνια Νησιά	0,258	0,356	0,312	0,189	0,014
Δυτική Ελλάδα	0,555	0,867	0,830	0,482	0,046
Στερεά Ελλάδα	0,170	0,275	0,292	0,183	0,042
Πελοποννήσου	0,239	0,364	0,342	0,222	0,041
Βορείου Αιγαίου	0,240	0,328	0,284	0,170	0,010
Νοτίου Αιγαίου	0,228	0,334	0,306	0,193	0,028
Κρήτη	0,346	0,682	0,757	0,433	0,062

Πηγή: Μελέτη: Οι χωρικές και αναπτυξιακές επιπτώσεις του «Ελλάδα 2004»

Σε επίπεδο Επικράτειας η επίπτωση στο ΑΕΠ είναι :

- 0,305% για το 2002.
- 0,311% για το 2003.
- 0,190% για το 2004.

13. Heilmann Klaus: «Οι Οικονομικές Επιπτώσεις των Ολυμπιακών Αγώνων», Λεύκωμα Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας 1992.
14. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας: Μελέτη «Οι χωρικές και Αναπτυξιακές Επιπτώσεις του Προγράμματος Ελλάδα 2004».

Κωνσταντίνος ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

**Καθηγητής Παντείου Πανεπ. Κοιν. και Πολ. Επιστημ., Πανεπιστημίου
Αθηνών (Επισκ.), Ex Ch.L.U.L. Bruxelles, Ex Int.I.I.A.P., Paris**

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τόμος Α' • Γ' έκδοση

Αθήναι, 2003

Προγραμματισμός για το διάστημα μετά το 2004

Για να αποβούν προς όφελος των κατοίκων, αλλά και της τοπικής οικονομίας γενικότερα, τα προβλεπόμενα αθλητικά έργα και παρεμβάσεις, αξιολογούνται ήδη από το Υπουργείο Πολιτισμού οι εξής παράμετροι¹⁵

- κόστος λειτουργίας αθλητικών έργων,
- μέθοδοι διαχείρισης,
- εναλλακτικά σενάρια αποτελεσματικής διαχείρισης και οικονομικής βιωσιμότητας αθλητικών μονάδων.

Με τη συστηματική μελέτη των παραπάνω θα εξασφαλισθεί ότι η λειτουργία των αθλητικών εγκαταστάσεων μετά τους Αγώνες θα είναι απρόσκοπτη, αποδοτική και θα συντελέσει αποτελεσματικά τόσο στην οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας όσο και στην αναβάθμιση ποιότητας ζωής των κατοίκων της.

Συμπεράσματα

Μέσα από την ποιοτική και ποσοτική αξιολόγηση των επιπτώσεων του Προγράμματος «ΕΛΛΑΔΑ 2004» πριν, κατά και μετά την Ολυμπιάδα καταδεικνύεται με σαφέστατο τρόπο ότι πέρα από την άμεση μεταφορά πόρων στις τέσσερις Ολυμπιακές πόλεις, θα υπάρξουν και σημαντικές δευτερογενείς επιπτώσεις σε όλη την Επικράτεια με έργα υποδομής και ανάπλασης, με πολιτιστικές εκδηλώσεις που αναδεικνύουν τις τοπικές πολιτιστικές, κοινωνικές και οικονομικές ιδιαιτερότητες - δυνατότητες της κάθε περιοχής με ένα διακριτό και ισορροπιο τρόπο.

Είναι οι Ολυμπιακές πόλεις και οι αλλαγές που επιφέρονται σε αυτές για τη φιλοξενία των Ολυμπιακών Αγώνων, που αποτελούν σημείο εκκίνησης για μια περιφερειακή πολιτική ανάδειξης και του τελευταίου χωριού της χώρας μας, με ουσιαστικές παρεμβάσεις υποδομών που δίνουν λύσεις σε χρόνια προβλήματα και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Πρόκειται για μια κοινωνική διάσταση του εν λόγω Προγράμματος καθώς δίνει ευκαιρίες αποκέντρωσης και συγκράτησης του πληθυσμού στο τόπο τους αξιοποιώντας όλο το έμπνηχο υλικό για την ευημερία και προκοπή της υπαίθρου.

Τέλος θα είναι σκόπιμο να επισημάνουμε την μεγάλη σημασία της μεταολυμπιακής χρήσης των έργων, - δεδομένης και αυτονόητης της ολυμπιακής χρήσης κατά την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων - καθώς η χρησιμότητά τους δεν εξαντλείται στο δεκαπενθήμερο των Ολυμπιακών Αγώνων, αλλά αφήνουν ένα μεγάλο αθλητικό απόθεμα υποδομών σε όλη την Επικράτεια για τις επόμενες γενιές.

¹⁵ Γ. Αυθίνος, Δ. Γαργαλιάνος: «Οργάνωση Ολυμπιακών Αγώνων». Πανεπιστημιακές Παραδόσεις 2003.